

FORENSISCHE ZORG

GEVANGENISWEZEN

JEUGD

VREEMDELINGEN

KLANKBORD GROEP

COMMISSIES VAN TOEZICHT
JUSTITIËLE INRICHTINGEN

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	01
2. Samenstelling Klankbordgroep CvT's	02
3. Vergaderingen Klankbordgroep CvT's	03
3.1 Reguliere vergaderingen.....	03
3.2 Zelfevaluatie.....	03
4. Landelijke themadag commissies van toezicht	04
5. Voorzittersoverleg	04
6. Introductietraining (nieuwe) leden en secretarissen CvT's	04
7. Veegwet	05
8. Overleg met externe partijen	05
8.1 Hoofddirecteur Dienst Justitiële Inrichtingen.....	05
8.2 Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.....	06
8.3 Inspectie Justitie en Veiligheid.....	06
8.4 Minister voor Rechtsbescherming.....	07
8.5 National Preventie Mechanisme.....	08
8.6 Nationale ombudsman.....	09
8.7 Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming.....	09
9. Jaarverslagen	11
10. Overige activiteiten	11
10.1 Vragen uit het land aan de Klankbordgroep CvT's.....	11
10.2 Handreiking van de Klankbordgroep aan de CvT's in coronatijdperk.....	12
10.3 Vacatiegelden.....	12
10.4 Conferentie Commissies van Toezicht Arrestantenzorg.....	12
11. Jaarcijfers 2020	13
11.1 Stijging/daling klachten per jaar en per sector over de periode 2012-2020.....	13
11.2 Jaaroverzicht 2020 per sector en per onderwerp.....	15
11.3 Top 5 onderwerpen per sector.....	16
11.4 Jaaroverzicht 2020 per sector, per onderwerp met afdoeningsmodaliteit.....	18
Bijlage 1 Handreiking van de Klankbordgroep aan de CvT's in coronatijdperk.....	22
Bijlage 2 Overzicht commissies van toezicht d.d. 31-12-2020.....	24

1. Inleiding

De Klankbordgroep Commissies van Toezicht (hierna: KBG CvT's) bestaat inmiddels ruim tien jaar. De KBG heeft als doel de kwaliteit van het maatschappelijk toezicht door de commissies van toezicht te bevorderen. De KBG doet dit door als intermediair contacten te leggen en te onderhouden tussen de commissies, best practices uit te wisselen en met behulp van het Kenniscentrum Commissie van Toezicht (hierna: KC CvT) relevante kennis aan te bieden. In de loop van de jaren is de KBG CvT's gesprekspartner geworden van organisaties op landelijk niveau die ook het (bewaken van) detentiesysteem tot hun taak rekenen. De KBG CvT's overlegt inmiddels tweemaal per jaar met de hoofddirecteur van DJI, de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, de Inspectie Justitie en Veiligheid, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en eenmaal per jaar met de Nationale Ombudsman en de verantwoordelijke bewindsman, nu de Minister voor Rechtsbescherming.

De KBG CvT's kijkt met een overall blik naar het CvT werkterrein. CvT's zijn een bij wet (de Penitentiaire beginselenwet, de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden) ingesteld onafhankelijk orgaan en ze opereren autonoom. Door het leggen van verbindingen tussen de CvT's en andere bij het toezicht betrokken instanties en het beantwoorden van specifieke vragen van (leden van) CvT's draagt de KBG CvT's bij aan de kwaliteitsontwikkeling van het toezicht en aan de versteviging van de positie van de CvT's in het penitentiaire veld.

Het uitbouwen en verstevigen van de relaties met de CvT's en de externe instanties behoorde in 2020 tot het hoofddoel van de KBG CvT's. De KBG CvT's heeft daarnaast de kennisuitwisseling tussen de CvT's gestimuleerd en is vertegenwoordigd in de redactieraad van het KC CvT.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de activiteiten en ontwikkelingen in 2020 van de KBG CvT's. Onvermijdelijk hebben de coronabeperkingen ook hun invloed gehad op die activiteiten. De belangrijkste, maar niet de enige, consequentie van de coronamaatregelen is het schrappen van de landelijke themadag commissies van toezicht 2020 geweest.

Utrecht, februari 2021

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Leen Diepenhorst', is written over a faint rectangular box.

Leen Diepenhorst
Voorzitter Klankbordgroep Commissies van Toezicht

2. Samenstelling Klankbordgroep CvT's

De KBG CvT's Commissies van Toezicht streeft naar een evenwichtige vertegenwoordiging uit de sectoren Forensische Zorg, Gevangeniswezen (inclusief bijzondere voorzieningen als DV&O), Jeugd en Vreemdelingenbewaring. De KBG CvT's had in 2020 de volgende samenstelling:

Voorzitter

Dhr. L. (Leen) Diepenhorst MPA (lid sinds 1-4-2012)

vicevoorzitter CvT PI Leeuwarden

Sector Forensische Zorg

Mw. mr. H.A. (Jetty) Gerritse (lid sinds 1-4-2014)

voorzitter CvT van der Hoevenkliniek en vicevoorzitter KBG CvT's

Dhr. drs. A. (Adrie) Lesuis (lid sinds 1-4-2018)

Voorzitter CvT FPC De Kijvelanden

lid van de redactieraad van het Kenniscentrum Commissie van Toezicht

Sector Gevangeniswezen

Dhr. P.H.W.M. (Paul) Beekman (lid sinds 1-7-2018)

voorzitter CvT PI Arnhem

Dhr. mr. F.J. (Frank) Koningsveld (lid sinds 1-4-2018)

beklagrechter CvT FPC De Kijvelanden en beklagrechter CvT PI Vught

Dhr. Mr. H.G. (Hendrik) Vis (lid sinds 1-11-2014)

voorzitter CvT PI Rotterdam, locatie De Schie

vertegenwoordigt de KBG CvT's binnen het Nationaal Preventie Mechanisme

Sector Jeugd

Mw. E.E. (Edmée) Rambaldo-Zegers de Beijl (lid sinds 1-1-2016)

vicevoorzitter CvT RJJI De Hartelborgt en lid CvT PI Rotterdam, locatie de Schie

Sector Vreemdelingenbewaring

Functie vacant

Mw. mr. D. (Donate) Bouwer heeft tot 1 juni 2020 opgetreden als secretaris van de KBG CvT's. Daarnaast was zij landelijk coördinator CvT's en hoofdredacteur van het Kenniscentrum CvT. Zij opgevolgd door mw. mr. L. (Lisa) van Gaal.

Mw. mr. A.B. (Andrea) Vogelsberger heeft in 2020 de KBG CvT's bijgestaan als liaison vanuit DJI.

Met uitzondering van de sector 'Vreemdelingenbewaring' is er met de bezetting vanuit de diverse sectoren een goede verdeling tot stand gebracht. Het aanstellen van een nieuwe KBG-collega voor de laatstgenoemde sector is ondanks diverse inspanningen nog niet gelukt. Wel is er op regelmatige basis contact tussen de KBG CvT's en de voorzitter van de CvT bij Detentiecentrum Rotterdam.

3. Vergaderingen Klankbordgroep CvT's

3.1 Reguliere vergaderingen

In 2020 waren er acht reguliere vergaderingen van de KBG CvT's. Dat is minder dan gebruikelijk, dit komt omdat er vanwege de COVID-19-pandemie, een aantal vergaderingen is geannuleerd. De eerste twee vergaderingen van het jaar (februari en maart) hebben plaatsgevonden bij de Dienst Justitiële inrichtingen (Ministerie van J&V) in Den Haag. De vergadering van september heeft plaatsgevonden op de rechtbank in Utrecht. Voor de overige vergaderingen (mei, juni, oktober, november en december) is gekozen voor een digitale samenkomst via Skype for Business.

Normaliter heeft de KBG CvT's de goede gewoonte om een aantal keer per jaar 'op locatie' te vergaderen, dat wil zeggen bij en als gast van een commissie van toezicht van een inrichting. Vanwege de COVID-19-pandemie was dit in 2020 helaas niet mogelijk.

Mw. Vogelsberger nam in 2020 als liaison vanuit de hoofddirectie van DJI, deel aan de vergaderingen van de KBG CvT's. De landelijk coördinator Commissies van Toezicht (in dienst van de Rechtbank Midden-Nederland) was gedurende het verslagjaar verantwoordelijk voor de inhoudelijke en organisatorische ondersteuning van de KBG CvT's.

3.2 Zelfevaluatie

Ieder jaar gebruikt de Klankbordgroep CvT's de januari-vergadering voor zelfevaluatie van het voorgaande jaar. De evaluatie over 2020 vond plaats op 21 januari 2021, via Skype for Business.

Tijdens de zelfevaluatie stonden dit keer de relatie met de CvT's en de relatie met externe partijen centraal. Daarnaast was er ruimte voor de gebruikelijke onderwerpen zoals samenstelling, onderlinge relaties en de verantwoording van de werkzaamheden.

Op bepaalde vlakken moet 2020 worden beschouwd als een verloren jaar. In haar relaties met de CvT's was het wegvallen van de landelijke themadag CvT's een echt gemis voor de KBG. In 2021 is het de Klankbordgroep er alles aan gelegen om de landelijke themadag CvT's te organiseren binnen de mogelijkheden van dat moment. De uitvraag die de KBG aan de CvT's heeft gedaan ten aanzien van de vertegenwoordigingsbevoegdheid versterkt de positie van de KBG. De KBG is in 2021 voornemens om nog meer te investeren in de relatie met de commissies van toezicht. Dit wordt onder meer vormgegeven door een consequentere en uitgebreidere verslaglegging van haar werkzaamheden aan

de CvT's. De Klankbordgroep is van mening dat zij in praktische zien meer ondersteunend kan zijn aan de commissies, door in voorkomende gevallen handreikingen te doen aan het werkveld.

Voor wat betreft de relatie met externe partijen heeft de Klankbordgroep de intentie uitgesproken om in 2021 contact te zoeken met de Inspectie voor Sociale zaken en Werkgelegenheid, om deze inspectie aan haar contacten toe te kunnen voegen.

4. Landelijke themadag commissies van toezicht

Jaarlijks organiseert De KBG CvT's in samenwerking met DJI de landelijke themadag voor leden van de commissies van toezicht (uit alle sectoren) en genodigden uit relevante organisaties. De landelijke themadag vindt normaliter plaats in de eerste week van november. Dit verslagjaar heeft de KBG CvT's in samenspraak met DJI helaas moeten besluiten om de themadag van 2020 geen doorgang te laten vinden in verband met de COVID-19-pandemie.

5. Voorzittersoverleg

Op 2 oktober 2019 organiseerde de KBG CvT's voor het eerst een landelijk voorzittersoverleg. Dit overleg was een succes en de KBG had de intentie om in 2020 wederom een landelijk voorzittersoverleg te organiseren. Dit overleg stond gepland in mei 2020, vanwege de COVID-19-pandemie, is besloten om ook dit overleg te cancelen. De KBG CvT's is voornemens om het landelijk voorzittersoverleg in 2021 nieuw leven in te blazen, fysiek dan wel digitaal, waarbij oog zal zijn voor regionale indeling ten einde de ontwikkeling van regionale contacten tussen voorzitters te stimuleren.

6. Introductietraining (nieuwe) leden en secretarissen CvT's

Eén van de ambities van de Klankbordgroep is het aanbieden van een passend en gestructureerd opleidingsaanbod aan de leden en secretarissen van de commissies van toezicht. Nieuwe leden komen uit diverse sectoren van de samenleving en de kennis over de beginselenwetten, de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de CvT mogen alleen al daarom niet vanzelfsprekend bekend worden verondersteld. Daarbij is het werk van de CvT-leden er de laatste jaren niet eenvoudiger op geworden, door (onder meer) enerzijds een juridificering van het toezicht en beklag en een steeds moeilijker populatie justitiabelen anderzijds.

De Klankbordgroep heeft in 2019 met de hoofddirecteur DJI, Gerard Bakker, de vraag naar het aanbieden van een opleiding voor CvT leden opnieuw besproken. Dit heeft geresulteerd in het opzetten van een e-learning in de vorm van een introductietraining voor (nieuwe) leden en secretarissen door het Opleidingsinstituut van DJI. Begin 2020 is de opzet voor deze introductietraining gedeeld met de CvT's, waarbij zij de mogelijkheid hebben gekregen voor het leveren van input en feedback. Eind 2020 is de introductietraining gelanceerd en sindsdien kunnen leden en secretarissen zich hiervoor aanmelden.

De introductietraining geeft inzicht in:

- de wet- en regelgeving in justitiële inrichtingen
- de grondrechtenbepanking
- niveaus van regelgeving (wetten, maatregelen, regelingen en huisregels)
- voorbehouden beslissingen, zoals ordemaatregelen en disciplinaire straffen
- rechten en plichten van justitiabelen
- verschillende klachtwegen van justitiabelen
- de taken en functie van de commissie van toezicht

Op de website van het Kenniscentrum CvT wordt door de redactie in de [agenda](#) steeds het opleidingsaanbod up to date gehouden.

7. Veegwet

Op het programma van de landelijke themadag CvT's 2019 stond de workshop 'De Veegwet: wijziging Pbw ca. en de consequenties voor de CvT'. Gelet op de vele vragen die tijdens de workshops zijn gesteld heeft de Klankbordgroep contact gezocht met het Kenniscentrum CvT. De redactie van het Kenniscentrum wordt inhoudelijk ondersteund door een redactieraad, waarin een aantal deskundigen zit op het terrein van deze wet- en regelgeving. In overleg is besloten om gedurende de eerste maanden van 2020 nieuwsberichten te gaan opstellen over de diverse onderdelen van de Veegwet. Deze nieuwsberichten zijn op de website van het [Kenniscentrum](#) geplaatst en via de maandelijkse nieuwsbrief verspreid onder de secretarissen en leden van de commissies van toezicht. De informatie over de Veegwet op het Kenniscentrum is in 2020 ruim 3300 keer bezocht.

8. Overleg met externe partijen

8.1 Hoofddirecteur Dienst Justitiële Inrichtingen

De Klankbordgroep vindt het van belang op het hoogste niveau ingang te hebben bij de hoofddirectie van de Dienst Justitiële Inrichtingen. Uiteraard om zorgvuldig geselecteerde onderwerpen of ervaringen met betrekking tot de toezichtspraktijk rechtstreeks te kunnen communiceren en/of bespreken. Maar ook om direct van de hoofddirecteur te horen hoe hij persoonlijk tegen het belang van het maatschappelijk toezicht in de inrichtingen aankijkt. Met de komst van dr. mr. G.J.C.M. (Gerard) Bakker als hoofddirecteur sinds juli 2018 heeft dat directe contact een positieve impuls gekregen.

Op 12 oktober 2020 heeft het jaarlijks overleg plaatsgevonden tussen dhr. Bakker, de voorzitter en secretaris van de KBG CvT's en mw. Vogelsberger als liaison vanuit DJI. De volgende onderwerpen zijn besproken:

- Toezicht in coronatijd
- Afdeling Intensief Toezicht, PI Leeuwarden

- E-learning; introductietraining (nieuwe) leden en secretarissen CvT's
- Klimaatproblematiek, ontbreken van regelgeving ten aanzien van warmte
- Veegwet

8.2 Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Een vertegenwoordiging van de KBG CvT's overlegt als regel tweemaal per jaar met een vertegenwoordiging van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ). De Klankbordgroep beoogt in dit informele en besloten overleg specifieke informatie uit de toezichtpraktijk onder de aandacht van de IGJ te brengen. Gezondheidszorg voor justitiabelen is een permanent aandachtspunt binnen het toezicht van de CvT's. Het uitgangspunt van 'een gelijkwaardige gezondheidszorg in detentie aan die in de vrije samenleving' is daarbij referentiekader. De Klankbordgroep informeert in het overleg de Inspectie ook over de wenselijkheid (of noodzakelijkheid) om bij de thematische inspecties de CvT's te bevragen. Het overleg met de IGJ wordt vanuit de KBG eenmaal per jaar gevoerd door de leden die de sector Forensische Zorg vertegenwoordigen en eenmaal door een brede vertegenwoordiging van de KBG CvT's.

In 2020 is het overleg met de IGJ in verband met de COVID-19-pandemie, eenmalig geweest en wel op 10 december 2020, waaraan alleen de voorzitter en de secretaris van de KBG CvT's deelnamen. Twee onderzoekers van de IGJ hebben een presentatie gegeven over het onderzoek '[Medische zorg in justitiële jeugdinrichtingen](#)'. Daarnaast is op verzoek van de KBG CvT's gesproken over 'detentie in coronatijd' en klimaatproblematiek als gevolg van het ontbreken van regelgeving ten aanzien van warmte. Tot slot is er gesproken over werkplannen en het meerjarenbeleidsplan van de IGJ.

In 2019 heeft de IGJ voor het eerst in alle penitentiaire inrichtingen, detentiecentra en forensisch psychiatrische centra, jaargesprekken gevoerd. De IGJ is voornemens om in de tweede helft van 2021 voorbereiding te treffen voor een nieuwe ronde jaargesprekken, waarbij de prioriteit komt te liggen op de detentiecentra.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is vertegenwoordigd in de redactieraad van het Kenniscentrum CvT.

8.3 Inspectie Justitie en Veiligheid

De Klankbordgroep heeft als doelstelling om de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: IJenV) te voorzien van praktijkervaring van de CvT's. Dit bestaat onder meer uit het aandragen van mogelijke inspectiethema's voor het lopende jaar of ten behoeve van het jaarplan voor het komende jaar. Eveneens doet de KBG het aanbod doen om bij thematische inspecties in instellingen en inrichtingen 'standaard' een delegatie van de commissie van toezicht te bevragen en illustreert de KBG het belang hiervan. Doelstelling van de Klankbordgroep is daarnaast om van IJenV te vernemen welke ervaringen

op structureel organisatorisch niveau zij opdoet bij haar werkzaamheden, opdat de KBG CvT's de relevantie daarvan voor de toezichtpraktijk van de CvT's via het Kenniscentrum door kan geven.

Op 12 oktober 2020 was de voorzitter van de KBG CvT's aanwezig bij de (digitale) bijeenkomst 'De Inspectie in gesprek'. Deze bijeenkomst had als doel de koers van de IJenV voor de jaren 2021-2024 vorm te geven. De IJenV wilde in gesprek met stakeholders over de uitwerking van het fundament voor haar nieuwe meerjarenvisie.

Op 15 oktober 2020 voerde de KBG CvT's overleg met IJenV. Als regel vindt er tweemaal per jaar overleg plaats, vanwege de COVID-19-pandemie is dat dit jaar beperkt tot eenmaal. Bij dit overleg was de KBG CvT's vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris. Het is over en weer de wens om de signalen uit het werkveld met elkaar te bespreken en voor zoveel mogelijk daarvan bij planning en uitvoering van werkzaamheden gebruik te maken.

Tijdens het overleg op 15 oktober 2020 is onder meer gesproken over:

- ISO-plaatsingen en het gebrek aan landelijk zicht daarop
- Digitaal werken CvT's
- Terugblik op de bijeenkomst 'De Inspectie in gesprek'
- Toezicht in coronatijd
- Klimaatproblematiek, ontbreken van regelgeving ten aanzien van warmte
- Beleidsvrijheid op inrichtingsniveau vs. beleid van het hoofdkantoor
- Levenslanggestraften
- Afdeling Intensief Toezicht, PI Leeuwarden

De Inspectie Justitie en Veiligheid is vertegenwoordigd in de redactieraad van het Kenniscentrum CVT.

8.4 Minister voor Rechtsbescherming

Een delegatie van de Klankbordgroep overlegt éénmaal per jaar met de relevante bewindspersoon, in het huidige kabinet is dat de Minister voor Rechtsbescherming. De bewindspersoon, in casu de Minister, wordt in het overleg bijgestaan door de hoofddirecteur van DJI. De Klankbordgroep levert voor dit overleg agendapunten aan die zij vanuit de ervaring uit de toezichtpraktijk van voldoende gewicht acht om op dat niveau te bespreken.

Gedurende het verslagjaar vond het overleg met de minister plaats op 18 februari 2020. Bij dit overleg waren aanwezig, de voorzitter, twee leden en de secretaris van de KBG CvT's. Naast de hoofddirecteur van DJI was ook de liaison aanwezig.

De KBG agendeerde voor dit overleg onder meer:

- Aankondiging/uitnodiging Landelijke themadag 2020
- Veegwet
- Afdeling Intensief Toezicht, PI Leeuwarden
- Opleiding leden CvT's
- Toenemend aantal beklagzaken

De Klankbordgroep heeft de open sfeer in het gesprek met de Minister voor Rechtsbescherming en met name zijn belangstelling en waardering voor het werk van de commissies van toezicht en van de Klankbordgroep zeer gewaardeerd.

8.5 Nationaal Preventie Mechanisme

Het Nederlandse Nationaal Preventie Mechanisme (NPM) wordt gevormd door alle organisaties die een toezichthoudende of adviserende rol vervullen bij personen die in hun vrijheid zijn beperkt. De Klankbordgroep CvT's is geen lid van het NPM, maar neemt als toehoorder deel aan het NPM-overleg. Een vertegenwoordiger van de KBG CvT's neemt deel aan de vergaderingen van het NPM en bespreekt daar wat uit de toezichtpraktijk van de commissies van toezicht relevant is voor dit college. Dat zijn per definitie de aspecten van rechtspositie, het respect voor de erkende mensenrechten daaronder begrepen. De vertegenwoordiger rapporteert in de KBG-vergadering wat in het NPM-overleg door andere deelnemers wordt ingebracht, zodat de informatie ook door kan worden gegeven aan de commissies van toezicht.

De Nederlandse staat vindt dat mensen aan wie op basis van wet- en regelgeving de vrijheid is ontnomen of is beperkt niet vernederend of mensonterend mogen worden behandeld. Het gaat daarbij om mensen die een vrijheidsstraf ondergaan of om mensen die door ziekte zichzelf of anderen kunnen beschadigen en daarom in hun vrijheid zijn beperkt. De Nederlandse staat vindt dit een belangrijk principe en heeft daarom het VN-verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing ondertekend. Dit VN-verdrag heeft de officiële titel van 'Optional Protocol to the Convention Against Torture (OPCAT)'. Dit verdrag is in 2010 door de Nederlandse staat ondertekend.

In Nederland wordt de nakoming van dit zogenoemde Antifolterverdrag gemonitord door het NPM. Het NPM is een netwerk van organisaties die vanuit hun eigen verantwoordelijkheid toezicht houden op de naleving van dit verdrag. De volgende organisaties voeren in Nederland de NPM-taak uit:

- Inspectie Justitie en Veiligheid, coördinator van het netwerk in Nederland
- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in oprichting
- Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
- KBG CvT's Commissie van Toezicht justitiële inrichtingen

- Landelijke Commissie van Toezicht Arrestantenzorg
- Commissie van Toezicht Detentieplaatsen Koninklijke Marechaussee

De organisaties werken samen vanuit hun bestaande taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en zorgen er voor dat Nederland aan de verplichtingen van het OPCAT-verdrag voldoet.

Gedurende het verslagjaar is KGB-lid dhr. Vis namens de KBG, aanspreekpunt geweest voor de NPM-OPCAT-werkzaamheden. Daarnaast heeft hij op 24 februari 2020 opgetreden als spreker tijdens een studiebezoek aan Nederland door de leden van het Libanese NPM, georganiseerd door het Nederlands Helsinki Comité.

8.6 Nationale ombudsman

Een delegatie van de KBG overlegt eenmaal per jaar met de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman is specifiek geïnteresseerd in de kwaliteit van het Nederlandse detentiesysteem, of wel hoe de staat omgaat met justitiabelen, gemeten tegen bijvoorbeeld het generieke uitgangspunt dat 'gedetineerden aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die welke voor het doel van de vrijheidsbeneming (....) noodzakelijk zijn'. Daarnaast krijgt de Nationale ombudsman te maken met klachten over aspecten in of gerelateerd aan het detentiesysteem die niet vallen onder het specifieke klachtrecht van de drie beginselenwetten. De Nationale ombudsman beschouwd de ervaringen van het onafhankelijk maatschappelijk toezicht van de CvT's als een belangrijke informatiebron.

Op 24 september 2020 sprak een KBG-delegatie met de Nationale ombudsman, mr. Reinier van Zutphen.

Tijdens het overleg kwam onder meer aan de orde:

- De winkelvoorziening (stand van zaken)
- Toezicht in coronatijd
- Ontwikkelingen in het detentieklimaat
Toenemende eigen verantwoordelijkheid van de gedetineerden voor resocialisatie en re-integratie
- Vreemdelingenbewaring
- Afdeling Intensief Toezicht, PI Leeuwaren

8.7 Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming

De KBG overlegt als regel tweemaal per kalenderjaar met een bestuursdelegatie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), omdat belangrijke delen van de respectievelijke taken en bevoegdheden elkaar raken of zelfs overlappen. Het duidelijkste voorbeeld hiervan is de beroepsrechtspraak door de RSJ van de beklagrechtspraak door de beklagcommissies uit de CvT's. De KBG benut het overleg door relevante ervaringen uit de toezichtpraktijk met de RSJ te bespreken.

De KBG vraagt de RSJ naar actuele zaken, voorbereiding van RSJ-adviezen hieronder begrepen, die van belang zijn voor de toezichtpraktijk van de CvT en die de KBG met de commissies van toezicht kan communiceren en/of via het Kenniscentrum kan publiceren.

Het overleg functioneert op basis van de erkenning van het wederzijdse belang ervan. Naast onderwerpen die rechtstreeks voortkomen uit de doelstelling van het overleg komen ook actuele zaken aan de orde als de kwaliteitsbevordering van het toezicht, afstemming van digitalisering, et cetera. De RSJ bevaart de KBG bij het opstellen van het jaarlijkse adviesprogramma. Indien en voor zoveel dit tijdig gebeurt, bevaart de KBG de commissies van toezicht voor ze de vraag beantwoordt.

Sinds oktober 2014 is voor wat betreft de positie van de Klankbordgroep, met de RSJ afgesproken dat de commissies van toezicht via de KBG worden bevaart in de voorfase van RSJ-advisering bij voor het toezicht van de CvT's relevante onderwerpen.

In het verslagjaar overlegde de KBG-vertegenwoordiging met de bestuursdelegatie van de RSJ op 10 oktober 2020. Vanwege de COVID-19-pandemie was er in 2020 eenmaal, in tegenstelling tot de gebruikelijke tweemaal, overleg. Het overleg stond in het teken van het uitwisselen van informatie over elkaars activiteiten, de gewenste afstemming daarvan en de actuele ontwikkelingen op het terrein van commissies van toezicht. Het overleg was ook bedoeld om na te gaan waar mogelijkheden tot verdere samenwerking en/of afstemming van activiteiten liggen.

Onderwerpen die in het overleg van 10 oktober 2020 aan de orde kwamen waren onder meer:

- Relatie RSJ – KBG CvT's in (relevante) adviestrajecten
- Toegankelijkheid en tijdigheid RSJ-uitspraken
- Maatregelen aanpak achterstanden RSJ
- RSJ-advies 'Coronamaatregelen DJI'
- Pilot griffierechten

De secretaris heeft op 10 november 2020 het (digitale) RSJ-congres bijgewoond. Het thema was 'De rechtspositie van jongeren in geslotenheid'.

In november 2019 heeft de RSJ het advies '[Spanning in detentie](#)' uitgebracht. Hoofdstuk 4 van dit advies ziet op het Beklag- en beroepsrecht binnen detentie. De RSJ heeft diverse aanbevelingen gedaan waaronder 'Minder beklag en beroep door betere relatie tussen personeel en gedetineerden', 'Pilot: intern en informeel klachtensysteem' en 'Pilot: griffierechten'. De Minister voor Rechtsbescherming heeft in zijn [beleidsreactie](#) op het advies laten weten dat hij de aanbevelingen ter harte neemt en laat verkennen of er alternatieve werkwijzen denkbaar zijn die het aantal futiele klachten kunnen doen

afnemen en ook de klagen-om-te-klagen cultuur kan doen veranderen. In augustus 2020 hebben de leden Beekman, Koningsveld en Vis namens de Klankbordgroep eenmalig deelgenomen aan een, vanuit het Ministerie, georganiseerde werkgroep. Namens de KBG CvT's zijn toen principiële bezwaren geuit tegen het heffen van griffierechten. De werkgroep heeft in 2020 geen vervolg gekregen.

9. Jaarverslagen

De jaarverslagen van de commissies van toezicht worden door DJI gepubliceerd op hun [website](#). Van 2014 tot en met 2018 namen de leden van de Klankbordgroep een aantal jaarverslagen van commissies van toezicht voor hun rekening. Ze lazen die verslagen, reageerden daarop naar de commissies en haalden er good practices uit ten behoeve van de andere commissies. (Voor 2014 was dit een activiteit van de RSJ). De Klankbordgroep heeft er bij de hoofddirectie van DJI op aangedrongen die functie over te nemen. De commissies van toezicht maken hun jaarverslag conform wettelijke opdracht en de analyse ervan op beleidsmatige thema's behoort naar de mening van de Klankbordgroep daarom formeel thuis bij de Minister voor Rechtsbescherming, materieel bij de hoogst verantwoordelijke instantie, de hoofddirectie van de DJI. Dit past bovendien in de ambitie van DJI een lerende organisatie te zijn en ook daarvoor zijn de jaarverslagen een specifieke en belangrijke informatiebron. Gebruik in bovenstaande zin van de jaarverslagen is zeker ook stimulerend voor de commissies om er voldoende tijd en energie in te steken. Het zogeheten cluster Analyse bij het hoofdkantoor van DJI beschikt over de expertise om dergelijk bronnenonderzoek uit te voeren. Gedurende het verslagjaar 2020, heeft DJI de jaarverslagen over 2019 geanalyseerd. In februari 2021 is de KBG geïnformeerd worden over de uitkomsten van deze analyse.

De Klankbordgroep CvT's stelt vast dat op 31 december 2020 slechts 27 van de 43 CvT's aan de wettelijke opdracht voor het maken van een jaarverslag hadden voldaan. De KBG heeft de hoofddirectie DJI gevraagd de CvT's andermaal te wijzen op hun plicht en het belang van het tijdig opstellen en indienen van het jaarverslag.

10. Overige activiteiten

10.1 Vragen uit het land aan de Klankbordgroep CvT's

De KBG CvT's kreeg in 2019 opnieuw verschillende vragen vanuit het CvT-veld over thema's die direct of indirect waren verbonden met de toezichtstaak. De KBG CvT's is blij dat de CvT's haar in toenemende mate voor deze rol weten te vinden. De vragen blijken veelal betrekking te hebben op onderwerpen die het werk van alle of een groot deel van de CvT's betreffen. De KBG heeft zich ingespannen de beantwoording zo 'degelijk' mogelijk te laten zijn en de vragen inclusief beantwoording vervolgens zo breed mogelijk te verspreiden binnen het werkveld.

Enkele voorbeelden van thema's die de KBG hebben bereikt:

- Coronamaatregelen, zoals:
  - Bezoek ouder / kind*
  - 1,5 meter afstand*
  - Mondkapjes*
- Digitaal werken en het gebruik van de eSWF
- Klimaatproblematiek, ontbreken van regelgeving ten aanzien van warmte
- Benoeming nieuwe CvT leden
- Standaardbedragen tegemoetkoming RSJ

10.2 Handreiking van de Klankbordgroep aan de CvT's in coronatijdperk

In maart 2020 heeft de KBG CvT's, in samenspraak met de hoofd directeur van DJI, een handreiking opgesteld voor de commissies van toezicht. Deze handreiking bevat adviezen aan de commissies hoe te handelen in coronatijdperk. In de handreiking is ingegaan op de vier hoofdtaken van de commissies van toezicht. De handreiking is gepubliceerd op het [Kenniscentrum CvT](#) en als bijlage 2 aan dit verslag gehecht.

10.3 Vacatiegelden

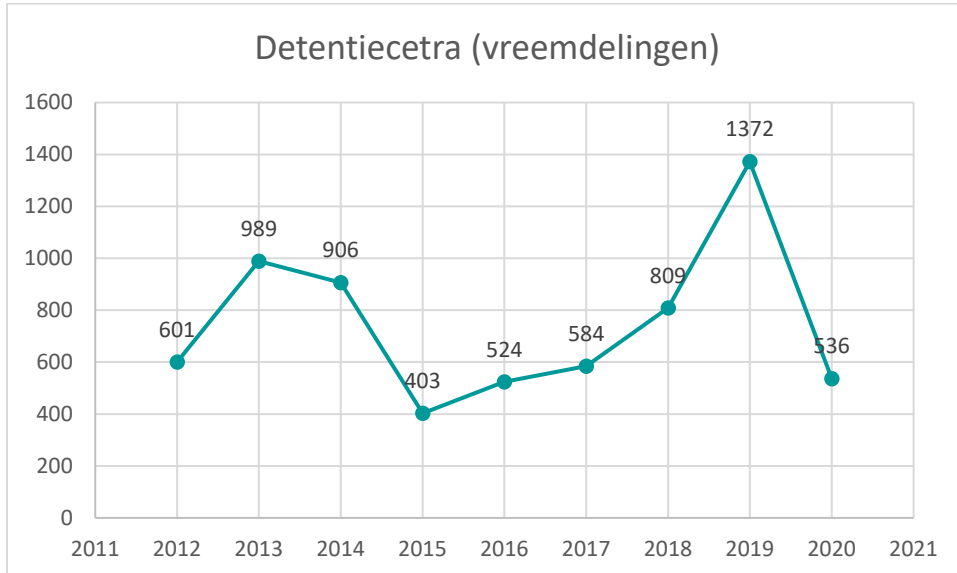
Sinds 2005 waren de tarieven van de vacatiegelden voor de leden van de commissies van toezicht ongewijzigd en ook niet geïndexeerd. Gedurende de afgelopen jaren heeft de Klankbordgroep zich ingezet voor indexering van deze tarieven. In 2020 hebben deze inspanningen hun vruchten afgeworpen. In mei 2020 heeft de hoofd directeur van DJI de commissies geïnformeerd over de eenmalige indexering van de vacatiegelden. De tarieven zijn gestegen met bijna 33% en gelden met terugwerkende kracht per 1 januari 2020.

10.4 Conferentie Commissies van Toezicht Arrestantenzorg

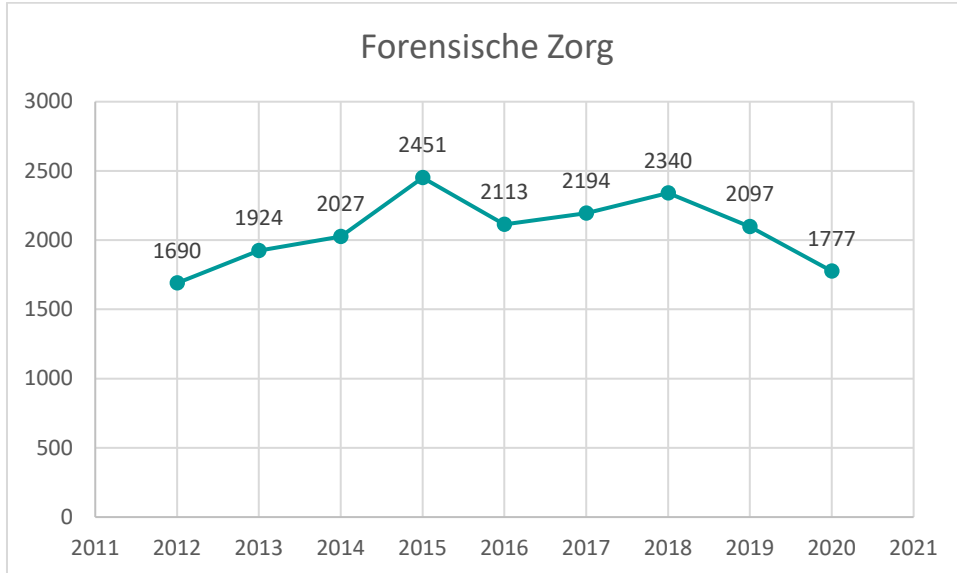
Op 18 september 2020 hebben dhr. Vis en de secretaris de Conferentie CTA bijgewoond. Sinds 2018 vertegenwoordigt een van de leden van de CTA, de CTA in de redactieraad van het Kenniscentrum Commissie van Toezicht.

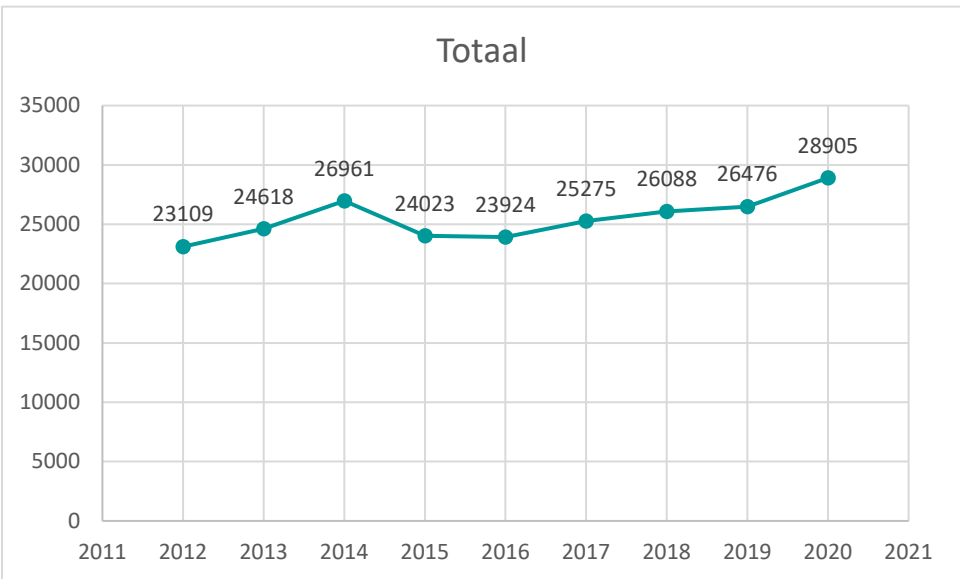
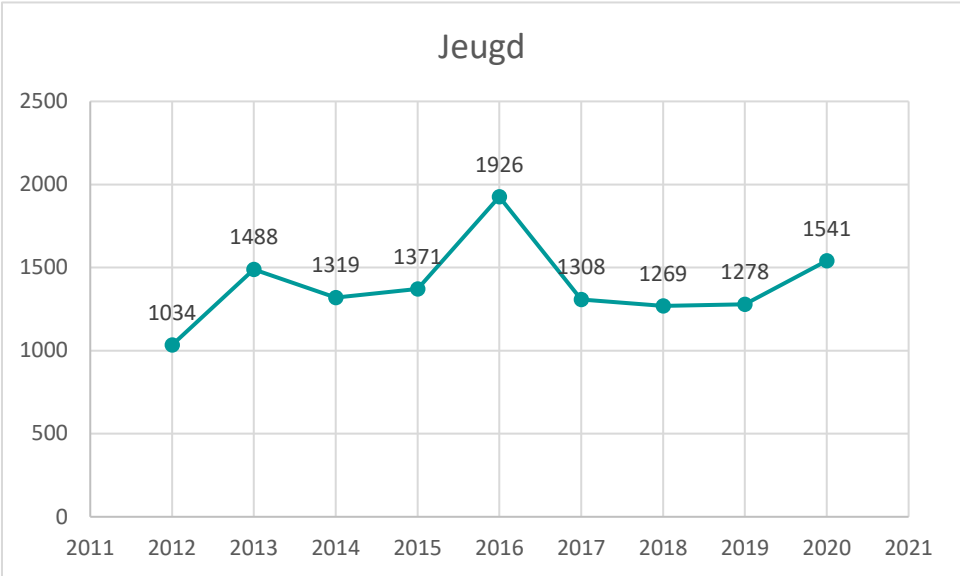
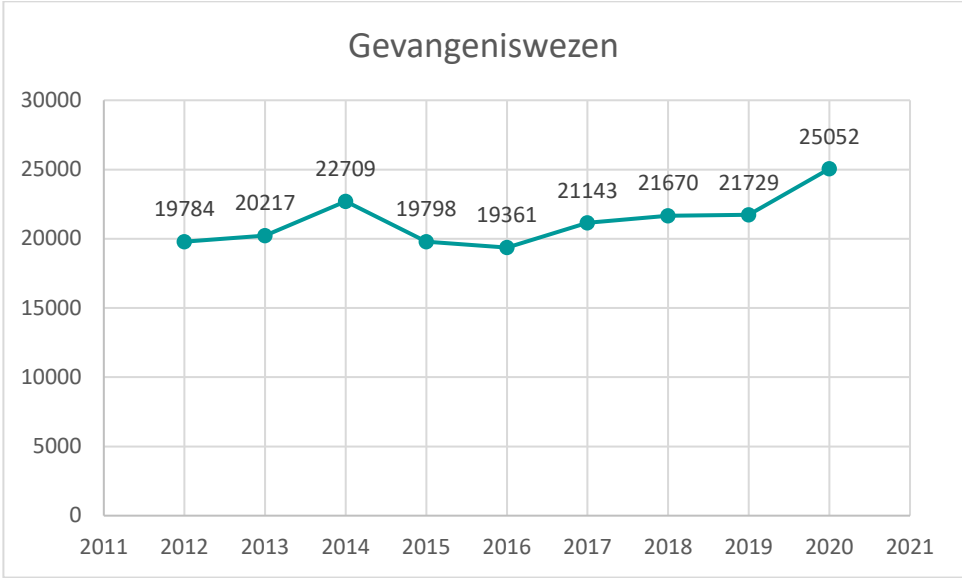
11. Jaarcijfers 2020

11.1 Stijging/daling klachten per jaar en per sector over de periode 2012-2020

Van 2012-2019 werden de klachten van Detentiecentrum Schiphol (DCS) meegenomen in de cijfers voor de sector Detentiecetra (vreemdelingen), vanwege de gewijzigde populatie van DCS is besloten om deze klachten vanaf 2020 mee te nemen in de cijfers voor de sector Gevangeniswezen.

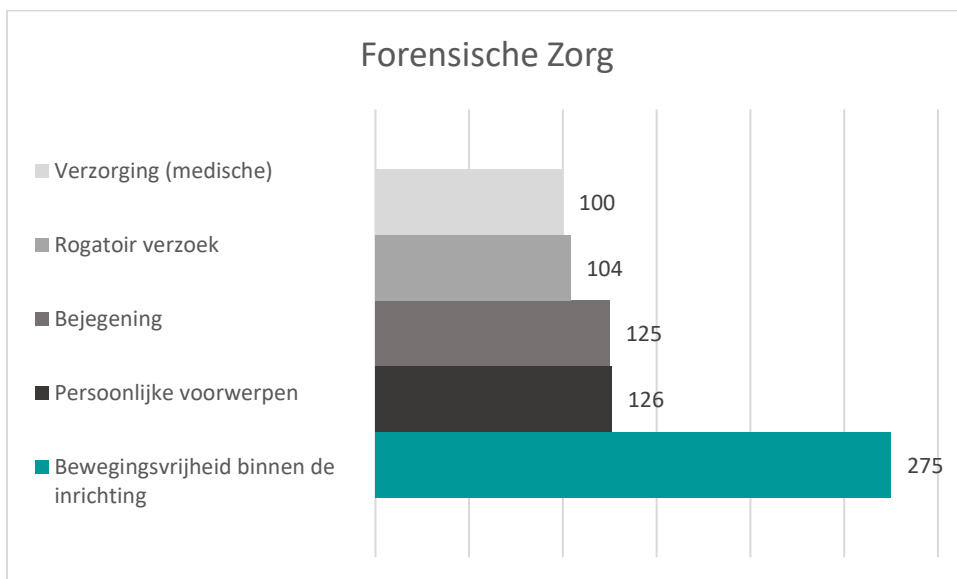
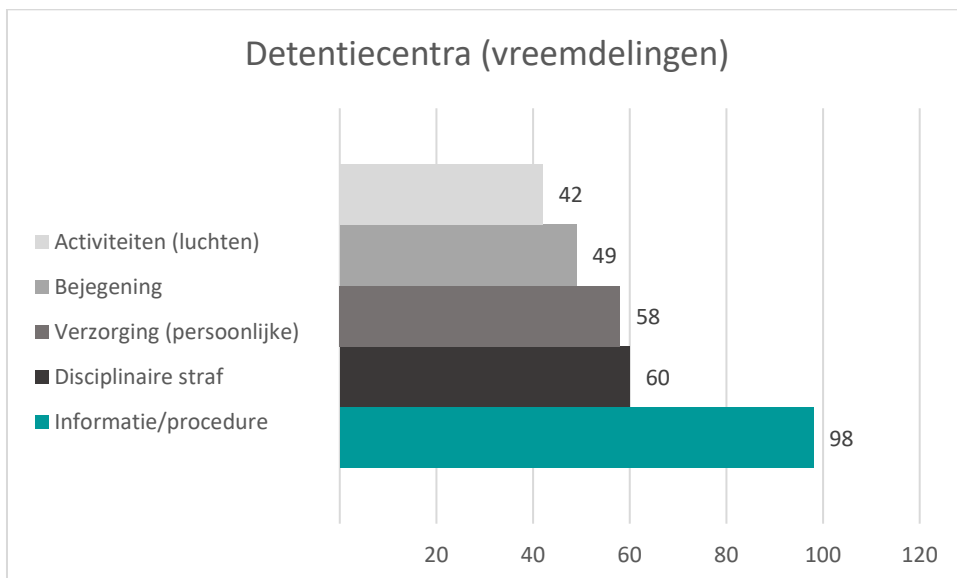

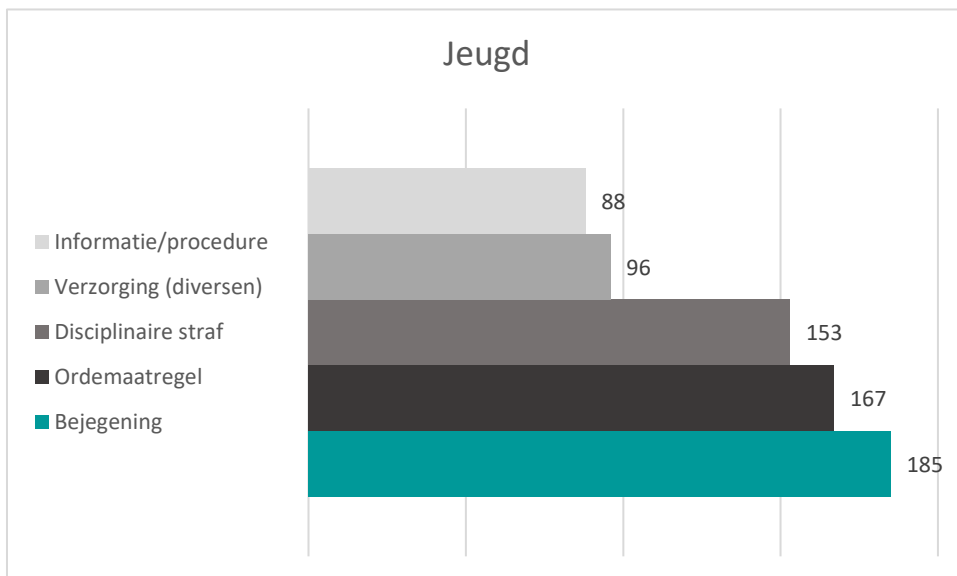
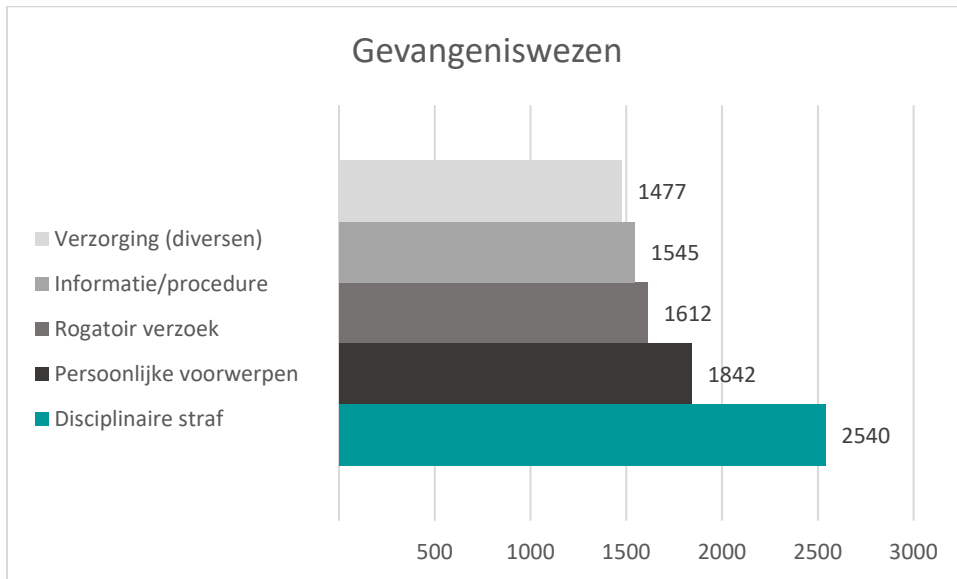

11.2 Jaaroverzicht 2020 per sector en per onderwerp

Onderwerpen	Totaal	Detentiecentra (vreemdelingen)	Forensische Zorg	Gevangeniswezen	Jeugd
Activiteiten (arbeid)	938	1	42	895	
Activiteiten (diversen)	1196	16	18	1090	72
Activiteiten (luchten)	655	42	33	495	85
Activiteiten (sport)	554	36	5	494	19
Behandeling	567		82	460	25
Bejegening	1813	49	125	1454	185
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	464		275	128	61
Compensatie	90	1	10	77	2
Contact buitenwereld (bellen)	1064	6	76	934	48
Contact buitenwereld (bezoek)	1561	15	85	1408	53
Contact buitenwereld (media)	41		1	40	
Contact buitenwereld (post)	482	2	76	400	4
Controle	569		46	472	51
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op maat	766	1		763	2
Dienst terugkeer en vertrek	8	4		4	
Disciplinaire straf	2757	60	4	2540	153
Dwangbehandeling	135		50	85	
Eisen verblijfsruimte	595	1	21	551	22
Geweld	76	3	3	55	15
Informatie/procedure	1791	98	60	1545	88
ISD (interventies + behandeling)	123			123	
Nog onbekend	333	14	7	300	12
Ordemaatregel	1111	34	64	846	167
Persoonlijke voorwerpen	2068	29	126	1842	71
Regime	772	11	1	756	4
Rekening courant/zak- en kleedgeld	855	5	94	735	21
Rogatoir verzoek	1774	2	104	1612	56
Schadeverhaal	113		13	83	17
Selectie/overpl. (extern)	541	1	18	514	8
Selectie/overpl. (intern)	453	15	26	401	11
Time-out	49			4	45
Toezicht	7		2	5	
Transport	68	2	3	63	
Verlaten inrichting	489	1	37	410	41
Verzorging (diversen)	1646	11	62	1477	96
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	209		26	173	10
Verzorging (medische)	1455	18	100	1294	43
Verzorging (persoonlijke)	718	58	82	524	54
Totaal	28906	536	1777	25052	1541

11.3 Top 5 onderwerpen per sector

11.4 Jaaroverzicht 2020 per sector, per onderwerp met afdoeningsmodaliteit

Detentiecentra (vreemdelingen)	Totaal Klachten	Geground	Ongegrond	Deels ground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver
Activiteiten (arbeid)	1					1					
Activiteiten (div)	16		3			7	5				1
Activiteiten (lucht)	42	1	12			8	3				18
Activiteiten (sport)	36		3		1	6	2				24
Bejegening	49		1		1	33	7	1			6
Compensatie	1		1								
Contact buitenw (bellen)	6						4				2
Contact buitenw (bezoek)	15	2				5	5		2		1
Contact buitenw (post)	2					1	1				
DBT	1										1
Dienst terugk. en vertr.	4				3		1				
Disciplinaire straf	60	7	13	1		14	16				9
Eisen Verblijfsruimte	1	1									
Geweld	3					1	1				1
Informatie/procedure	98		8			38	20	1			31
Nog onbekend	14					2	11				1
Ordemaatregel	34	6	13			5	4	1			5
Persoonlijke voorwerpen	29	1	1		1	5	11	6			4
Regime	11		3			5	1				2
Rek. cour./zak- en kleedgeld	5				1		1	2	1		
Rogatoir verzoek	2						1			1	
Selectie/overpl. (ext)	1						1				
Selectie/overpl. (int)	15	1	6			4	2	1			1
Transport	2					1					1
Verlaten inrichting	1					1					
Verzorging (div)	11	1	1			6	1	1			1
Verzorging (medische)	18	1	1		11	1	3		1		
Verzorging (persoonlijke)	58	4				20	12		1		21
Totaal	536	25	66	1	18	164	113	13	5	1	130

Forensische Zorg	Totaal Klachten	Geground	Ongegrond	Deels geground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver
Activiteiten (arbeid)	42		4			9	17	4	3		5
Activiteiten (div)	18					10	2	5			1
Activiteiten (lucht)	33	6	2	1	1	1	7	3	2		10
Activiteiten (sport)	5						2	2			1
Behandeling	82	2	9		1	17	16	12	1		24
Bejegening	125		4		2	33	21	33	2		30
Bewegingsvrijheid	275	8	71	7	1	34	35	21	5		93
Compensatie	10		3		1	2	2	1			1
Contact buitenw (bellen)	76	3	12	1	1	12	11	5			31
Contact buitenw (bezoek)	85	2	11	1		25	15	10			21
Contact buitenw (media)	1										1
Contact buitenw (post)	76	5	10		1	8	18	12	3		19
Controle	46	3	9	1		7	10	9	2		5
Disciplinaire straf	4						1				3
Dwangbehandeling	50	1	28	2		4	6				9
Eisen Verblijfsruimte	21		1		1	1	3	2			13
Geweld	3	2				1					
Informatie/procedure	60	1	3	1	2	13	13	17			10
Nog onbekend	7					1	3	1			2
Ordemaatregel	64	2	15	6	3	5	17	4	1		11
Persoonlijke voorwerpen	126	4	26	1	5	14	27	20	2		27
Regime	1		1								
Rek. cour./zak- en kleedgeld	94	2	8			10	22	18	2		32
Rogatoir verzoek	104						9		1	85	9
Schadeverhaal	13	1	4	1		1	4				2
Selectie/overpl. (ext)	18				1	5	2	4			6
Selectie/overpl. (int)	26		3			7	7	5			4
Toezicht	2						1	1			
Transport	3					2					1
Verlaten inrichting	37		4		1	18	7	5			2
Verzorging (div)	62	2	1		1	12	17	12	1		16
Verzorging (godsd., levens.)	26	1	1			3	5	1	1		14
Verzorging (medische)	100	3	9		12	16	19	13	1		27
Verzorging (persoonlijke)	82	1	4		1	8	26	14	3		25
Totaal	1777	49	243	22	35	279	345	234	30	85	455

Gevangeniswezen	Totaal Klachten	Geground	Ongeground	Deels geground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver
Activiteiten (arbeid)	895	45	195	5	14	130	259	106	11		130
Activiteiten (div)	1090	25	181		1	348	316	79	13		127
Activiteiten (lucht)	495	76	81	5	1	49	179	24	10		70
Activiteiten (sport)	494	16	137		4	60	149	67	6		55
Behandeling	460	17	78	2	16	79	135	93	5		35
Bejegening	1454	12	63	2	12	565	384	200	14		202
Bewegingsvrijheid	128	25	12	1		34	37	7	2		10
Compensatie	77	1	14		4	19	25	5	1		8
Contact buitenw (bellen)	934	39	229	3	2	135	298	72	17		139
Contact buitenw (bezoek)	1408	53	380	4	4	282	391	121	23		150
Contact buitenw (media)	40	4	6			5	14	7	2		2
Contact buitenw (post)	400	51	65	4	8	65	116	26	3		62
Controle	472	23	107	4	3	61	129	45	11		89
DBT	763	99	185	6	7	76	204	30	22		134
Dienst terugk. en vertr.	4		4								
Disciplinaire straf	2540	198	991	55	49	98	539	37	58	2	513
Dwangbehandeling	85	1	45		7	7	9	1	1		14
Eisen Verblijfsruimte	551	20	94	1	3	43	242	44	6		98
Geweld	55	4	11			12	21	2	1		4
Informatie/procedure	1545	47	282	3	21	379	391	131	31	1	259
ISD (interv + beh)	123	8	32		1	32	31	3	2		14
Nog onbekend	300	2	12		13	65	106	40	3		59
Ordemaatregel	846	79	290	19	11	58	169	8	14	1	197
Persoonlijke voorwerpen	1842	78	298	8	95	337	567	141	47		271
Regime	756	46	175	3	36	142	193	27	16	1	117
Rek. cour./zak- en kleedgeld	735	23	85	1	80	119	240	88	19		80
Rogatoir verzoek	1612				73		97	3	11	1268	159
Schadeverhaal	83	3	26		9	10	20	8	1	1	5
Selectie/overpl. (ext)	514	12	20	3	266	66	67	17	4		59
Selectie/overpl. (int)	401	18	110	1	12	55	112	37	7		49
Time-out	4	1	1			1					1
Toezicht	5		1			1	1				2
Transport	63	5	9	1	1	19	11	4			13
Verlaten inrichting	410	31	111	3	14	64	106	8	12		61
Verzorging (div)	1477	46	244	4	27	367	449	148	13		179
Verzorging (godsd., levens.)	173	7	35		2	20	51	16	3		39
Verzorging (medische)	1294	34	84	1	778	81	179	53	9		75
Verzorging (persoonlijke)	524	16	83	3	10	50	221	54	6		81
Totaal	25052	1165	4776	142	1584	3934	6458	1752	404	1274	3562

Jeugd	Totaal Klachten	Geground	Ongeground	Deels geground	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver
Activiteiten (div)	72	5	10		1	9	24	15		1	7
Activiteiten (lucht)	85	10	13	1		3	43	11			4
Activiteiten (sport)	19					4	6	8	1		
Behandeling	25		3			9	5	7			1
Bejegening	185	7	16		2	64	40	40	3		13
Bewegingsvrijheid	61	10	11		1	2	17	16	3		1
Compensatie	2		1					1			
Contact buitenw (bellen)	48	5	9			3	17	12			2
Contact buitenw (bezoek)	53	4	5			8	18	9	1		8
Contact buitenw (post)	4						3	1			
Controle	51	5	10			3	21	6			6
DBT	2						2				
Disciplinaire straf	153	21	43	3		7	40	27	4		8
Eisen Verblijfsruimte	22		1			3	9	5	1		3
Geweld	15	3	2			1	5				4
Informatie/procedure	88	5	12		4	11	28	21	1		6
Nog onbekend	12					1	9	1	1		
Ordemaatregel	167	7	33	8		7	80	22	1		9
Persoonlijke voorwerpen	71	1	13			8	24	15			10
Regime	4		1	2			1				
Rek. cour./zak- en kleedgeld	21	1	2	1	2		11	4			
Rogatoir verzoek	56	1					3			51	1
Schadeverhaal	17	1	3		1		5	3		1	3
Selectie/overpl. (ext)	8		2	1		1	1	1			2
Selectie/overpl. (int)	11		2		1	4	1				3
Time-out	45	3		1		8	19	8	1		5
Verlaten inrichting	41	2	9			7	14	4			5
Verzorging (div)	96	4	9		2	16	40	12	1		12
Verzorging (godsd., levens.)	10		4				2	4			
Verzorging (medische)	43	1	8	1	13	1	10	7			2
Verzorging (persoonlijke)	54	1	6			6	27	10			4
Totaal	1541	97	228	18	27	186	525	270	18	53	119

Bijlage 1

Utrecht, 16 maart 2020

Onderwerp: Commissie van Toezicht / Corona maatregelen

In toenemende mate grijpen maatregelen om het Corona virus in te dammen in, in maatschappelijke processen. Ook het gevangeniswezen (PI's, Tbs-inrichtingen, Jeugd- en Vreemdelingendetentiecentra) ontkomt niet aan bijzondere maatregelen. De maatregelen treffen ook het werk van de (leden van de) Commissies van Toezicht. Naar de mening van de Klankbordgroep CvT's is het van belang dat zoveel mogelijk één lijn wordt getrokken in optreden en werkzaamheden van de (leden van) de CvT's en dat die lijn ook zoveel mogelijk wordt gedeeld door de (vestigings)directeuren.

Het werk van de Commissies van Toezicht is geborgd in artikel 7 PBW en voor de andere sectoren in daarmee min of meer vergelijkbare wet- en regelgeving. De taak kent vier hoofdcomponenten:

- a. toezicht op de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming
- b. kennisnemen van grieven
- c. behandeling van klaagschriften en
- d. advies aan Minister, RSJ en de directeur

De "uitzonderingstoestand" die is ontstaan door de anti-Corona maatregelen vragen om aanpassingen in het CvT-werk en legitimeren dat ook. Toch kunnen die maatregelen niet inhouden dat de rechtspositie van de gedetineerden tijdelijk buiten werking wordt gesteld. Ook de bejegening zal door de maatregelen in praktische zin aanpassingen ondervinden, maar ook dat kan niet onbegrensd.

Vanaf centraal niveau (DJI) zijn inmiddels maatregelen bekend gemaakt, die onder de verantwoordelijkheid van de vestigingsdirecteur (VD) moeten worden ten uitvoer gelegd. Kern van de maatregelen is onder meer dat de bewegingen van "buiten naar binnen vice versa" zoveel als mogelijk worden beperkt. In de maatregelen is aan positie en taak van de commissies van toezicht geen aandacht besteed. Daarom dit advies van de Klankbordgroep aan de voorzitters en leden van de CvT's. Het advies volgt de hoofdtaken, als hiervoor genoemd.

a. toezicht op de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbeneming

De situatie die is ontstaan vraagt om specifiek contact tussen de vestigingsdirectie en de (vice)voorzitter van de Commissie van Toezicht.

Advies Klankbordgroep: de vestigingsdirecteur en de (vice)voorzitter van de Commissie van Toezicht hebben 1 x per week - of zoveel vaker als nodig of gewenst is - een geagendeerd overleg, waarin zij de gang van zaken in de inrichting/instelling bespreken in het licht van de rechtspositie en bejegening van de gedetineerden.

De maandelijkse vergadering van de CvT met de vestigingsdirectie:

Advies Klankbordgroep: deze vergadering kan vooralsnog vervallen en worden vervangen door digitale informatie aan de leden van de CvT verzorgd door de vestigingsdirectie enerzijds en de secretaris van de CvT anderzijds.

Voor wat betreft de reguliere activiteiten van de CvT heeft de secretaris een bijzondere positie. De secretaris behoort formatief tot het personeelsbestand van de Rechtbank, (de werkzaamheden zijn veelal een deel van de functie van die medewerker) en valt daarmee ook onder de maatregelen die de Rechtbanken hebben getroffen. Dit houdt veelal in “werken van huis uit”, tenzij..... Dit uitgangspunt zal ook moeten worden gerespecteerd voor de CvT-werkzaamheden van de secretaris/medewerker Rechtbank.

b. kennisnemen van grieven

De maandcommissaris bezoekt de gedetineerden voor de bespreking van hun grieven.

Advies Klankbordgroep: geen fysieke bezoeken van de maandcommissaris aan de gedetineerden in de inrichtingen. Middels het overleg tussen de vestigingsdirectie en de (vice)voorzitter van de CvT wordt een telefonische dan wel digitale mogelijkheid gecreëerd om het contact tussen de gedetineerde en de maandcommissaris te realiseren.

c. behandeling van klaagschriften

De behandeling van beklag gebeurt door de beklagcommissie uit of namens de CvT met een frequentie van 1 of 2 zittingen per maand. Het is een taak die per definitie contact tussen “binnen en buiten” inhoudt. De leden van de beklagcommissie houden zitting in de inrichting, er gaan raadslieden in en uit, er vindt gedetineertransport plaats in de inrichting, etc.

Advies Klankbordgroep: er worden (voorlopig) geen fysieke zittingen van de beklagcommissie meer gehouden in de inrichtingen. In plaats van fysieke zittingen, zittingen organiseren met behulp van digitale middelen (skype/video/telefoon). De inspanningsverplichting om hierin te voorzien berust bij de directeur van de inrichting. Een onderscheid in zaken die uitstel verdragen en welke niet, kan worden gemaakt in het overleg tussen de (vice)voorzitter CvT en de vestigingsdirectie.

- a. een verhoogde inspanning om in de inrichtingen klachten in goed overleg op te lossen
- b. bagatelzaken beoordelen op hun consequenties bij uitstel
- c. nauwkeuriger de ontvankelijkheidseisen beoordelen
- d. zaken die uitstel gedogen onderscheiden (bv. zaken over beslissingen die al ten uitvoer zijn gelegd en waar de afdoening dus gaat over gegrond/ongegrond + event. compensatie.
- e. zaken zo mogelijk enkelvoudig afdoen door de voorzitter van de beklagcommissie met administratieve ondersteuning van de secretaris (en de juridisch medewerker van de inrichting/instelling).

Er kan in deze situatie, zoals op heel veel maatschappelijke terreinen, niet worden teruggevallen op ervaring. Er zal ongetwijfeld geïmproviseerd moeten worden. De CvT's worden dringend verzocht relevante ervaringen te delen met het Kenniscentrum Commissies van Toezicht. Van daaruit zal voor actuele verspreiding worden zorggedragen.

Dit advies is op 16 maart 2020 besproken met de hoofddirecteur van DJI en zal met diens instemming als geadviseerde richtlijn worden gestuurd naar de vestigingsdirecteuren.

Klankbordgroep Commissies van Toezicht

Bijlage 2

Overzicht commissies van toezicht d.d. 31-12-2020

01. Centrum voor Transculturele Psychiatrie Veldzicht
02. Detentiecentrum Rotterdam
03. Detentiecentrum Schiphol
04. DV&O
05. Forensisch Centrum Teylingereind
06. FPC De Kijvelanden
07. FPC De Oostvaarderskliniek
08. FPC De Rooyse Wissel
09. FPC Dr. S van Mesdag
10. FPC Pompestichting, locaties Nijmegen, Vught en Zeeland
11. JC Zaanstad
12. JJI Elker (Juvaid)
13. JJI Lelystad
14. Militair Penitentiair Centrum Stroe
15. PI Achterhoek
16. PI Almelo, locatie De Karelskamp
17. PI Alphen aan den Rijn, locaties Eikenlaan en Maatschapslaan
18. PI Arnhem
19. PI Dordrecht
20. PI Grave, locatie Oosterhoek
21. PI Haaglanden, locatie Scheveningen
22. PI Heerhugowaard, locatie Zuyder Bos
23. PI Krimpen aan den IJssel
24. PI Leeuwarden
25. PI Lelystad
26. PI Middelburg, locatie Torentijd
27. PI Nieuwegein
28. PI Nieuwegein, locatie Zeist
29. PI Rotterdam, locatie De Schie
30. PI Rotterdam, locatie Hoogvliet
31. PI Sittard
32. PI Ter Apel
33. PI Utrecht, locatie Nieuwersluis
34. PI Veenhuizen, locaties Esserheem en Norgerhaven
35. PI Vught
36. PI Zuid-Oost, locatie Roermond
37. PI Zuid-Oost, locatie Ter Peel
38. PI Zwolle
39. Pieter Baan Centrum
40. RJI De Hartelborgt
41. RJI De Hunnerberg
42. RJI Den Hey-Acker
43. Van der Hoevenkliniek